

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 12. decembra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 145.

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

V Zbornici za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo so se vršila v četrtek in petek važna zborovanja, na katerih se je razpravljalo o vseh najbolj perečih gospodarskih vprašanjih. V četrtek predpoldne je bila seja trgovskega, obrtniškega in industrijskega odseka, ki so razpravljali o specialnih vprašanjih, ki se tičejo vsake posamezne panoge, nadalje je bila tudi seja industrijskega odseka, vse z najzanimivejšimi dnevnimi redi. Popoldne so združeni odseki na skupni seji v glavnem pripravljali delo za plenarno sejo, ki se je vršila v petek in ki je bila v svoji celoti prava revija vseh naših teženj, vsega našega gospodarskega prizadevanja.

OTVORITEV PLENARNE SEJE.

V zastopstvu obojelega zborničnega predsednika g. Ivana Kneza je podpredsednik g. Ivan Ogrin ugotovil sklepčnost, otvoril sejo in pozdravil navzoče, imenoma zastopnika državne uprave g. načelnika dr. R. Marna. Nato je poročal, da je zaslužni zbornični tajnik g. dr. V. Murnik stopil v pokoj. Zbornica mu za njegovo veliko zaslugnost, pridobljeno si z vestnim in požrtvovalnim 34 letnim službovanjem izreka svojo iskreno zahvalo. Vodstvo zborničnih tajniških poslov ter predstojništvo zborničnega urada je 19. junija t. l. prevzel naš odlični gospodarski strokovnjak tajnik g. dr. Fran Windischer, ki je nato poročal o zadnjih akcijah zbornice za

POSPEŠEVANJE OBRTNOSTI IN TRGOVINE.

Za točno poslovanje obrtnih zadrug, trgovskih gremijev in zadrug ter višjih organizacij njihovih, je poročal g. dr. Windischer, je odlične važnosti in velikega praktičnega pomena, da razpolagajo z izvežbanimi zadrugnimi funkcionarji. Organizacija našega obrtništva in trgovstva je dobro razvita, še napreduje in se utrjuje. Da se povzdigne praktična izvežbanost zadrugnih funkcionarjev je zbornica priredila dne 12., 13. in 14. septembra tridnevni tečaj za zadrugne funkcionarje v Ljubljani ter dne 27., 28. in 29. sept. v Mariboru. O priliki tečajev se je izrazila želja, da se taki tečaji vršijo tudi na deželi, v krajih, ki predstavljajo pomembnejše gospodarsko središče in zbornica bo omogočila, da se bodo taki tečaji vršili prihodnje leto v Ptuj, Šoštanj, Ljutomeru in na željo interesentov v Braslavcih. Tudi se zbornica zanima, da skupno z drž. prosvetno upravo priredi poseben tritedenski trgovsko-obrtni tečaj za učitelje na strokovnih šolah. Zbornica je založila dve strokovni knjigi: »Obrtno računstvo za stavbno, umetno in strojno ključničarstvo in za železolarstvo«, nadalje »Računstvo za oblačilne stroke«, pripravljala se še »Obrtno knjigovodstvo za oblačilne stroke«. Vse tri knjige je spisal prof. Podkrajšek in jih je vsled zbornične založbe mogoče dati učenecem po jako zmerni ceni. Tudi je zbornica izdala dve naslovni knjigi, ki sta velike važnosti za našo industrijo, trgovino in obrt ter se zovejo skromno »Seznam eksportnih in importnih tvrdk« ter »Seznam industrijskih in večjih obrtnih podjetij«, dasi sta dve lepi naslovni knjigi, urejeni strokovno po skupinah in izkazujeta okoli 5000 firm.

Zbornica je poročilo g. dr. Windi-

scherja vzela z odobravanjem na znanje, nakar je tajnik g. Ivan Mohorič poročal

O ZBORNICNEM DELOVANJU IZZA ZADNJE SEJE.

Poročilo, ki nam nudi najlepši upogled v maso inicijativnega in težkega dela in prizadevanja te naše korporacije priobčimo v celoti na drugem mestu.

Po tem poročilu je podpredsednik g. Ivan Ogrin poročal

O STANJU PREZIDAVE ZBORNICNEGA POSLOPJA.

Omenjal je po kratkem opisu o napredovanju del, da se je na zadnji plenarni seji odobril proračun za prezidavo na 2.200.000 Din. Tekom prezidave se je pa pokazala potreba, da se izmenjajo stropniki, ki so bili prešibki, prezidava se je zavlekla in narasli bodo novi stroški, ki pa skupno z drugimi nepredvidenimi manjšimi deli ne bodo presejali vsote 300.000 dinarjev.

ZBORNICNI PRORACUN.

Na to je zbornični tajnik g. dr. Fran Windischer obrazložil proračun, kateremu dajeta signaturo dva momenta. Prvi je adaptacija zborničnega poslopija, za katerega znaša že meseca maja t. l. odobren proračun 2.200.000 dinarjev. Stroški preureditve se bodo krili deloma s tekočimi sredstvi, deloma s kreditno operacijo, ker so bili združeni odseki mnenja, da nikakor ne gre obremenjevati zborničnega proračuna za leto 1926. s celotno potreščino za stavbo, kolikor ni krita že s sklado za gradbeni fond. — Drugi moment, ki upliva na proračun, je znižanje posebne pridobnine, dovoljeno z dvanajstinskim zakonom za mesec april—november, ker se je vsled te ugodnosti odmerena podstava za pobiranje zbornične doklade za leto 1926. precej znižala. Ne glede na ta dva momenta se je smatralo za potrebno, da se upošteva neugoden položaj našega gospodarstva zbornično doklado primerno zniža. Nato je g. poročevalec pojasnil bistvene točke proračuna, ki izkazuje: skupno potreščino 2.943.410 dinarjev, pokritja 3.237.710 Din s presežkom 494.300 dinarjev kot blagajnično rezervo. Za trgovske in obrtne nadaljevalne šole je predvidena podpora 175.000 Din. Za prezidavo zborničnega poslopija se proračunava znesek 500.000 Din. Ob povišani skupni potreščini se zbornična doklada zniža od 25 na 22%.

Proračun je bil soglasno sprejet. Nato se je oglašil k besedi g. Josip Lenarčič, ki je v svojem govoru

ZA OBRAMBO IN OBSTOJ NAŠE INDUSTRIJE

v ostrih besedah žigosal sistem, ki ubija razvoj naše industrije in preprečuje vsako podjetnost. K njegovem poročilu, ki ga prinašamo v celoti na drugi strani, se je oglašil g. Jelačin ml. Njegovim izvajanjem, ki so v markantnih črtah orisala demontažno politiko, ki se teoretično in žalibog tudi praktično izvaja v Sloveniji, je sledila zbornica z burnimi pritrjevanji. Vojaški oziri, ki naj bi bili povod te demontažne politike ne morejo biti merodajni za utemeljitev ovir, katere se stavijo slovenski industriji. Taki oziri naj bi že enkrat prenehali. Vsi želimo mirnega razvoja našega gospodarskega življenja.

Po govoru g. Jelačina ml. je zbornica soglasno sprejela predloge g. Jos. Lenarčiča.

Zbornični konzulent g. Fran Žagar je podal nato izčrpno poročilo

O ZBORNICNIH FINANČNIH AKCIJAH.

Poročilo priobčimo v prihodnji številki kakor bomo tudi obširno priobčili predloge, ki jih je imenom finančnega odseka stavil referent g. Žagar za predlog finančnega zakona za leto 1926/27.

O PRISPEVKIH ZA DELAVSKO ZAVAROVANJE

je poročal g. dr. Ivan Pless. K njegovemu poročilu, ki ga bomo tudi priobčili v polnem obsegu v prihodnji številki, so se oglašili gg. Lenarčič, Ogrin, Franchetti, Bonač in Hafner in so izvajanja referenta z interesantnimi podrobnostmi iz prakse utemeljevali.

PREDLOGI ZBORNICNIH ČLANOV.

G. Konrad Elsbacher je v daljšem predlogu utemeljeval potrebo daljšega postanka osebnih vlakov na železniški postaji v Laškem in prosil zbornico, da nujno izposluje pri Direkciji državnih železnic, da se postanek potniških vlakov na postaji Laško podaljša na dve minuti.

G. Ivan Jelačin ml. je predlagal, da naj zbornica protestira proti pobiranju žigovine od trošarinskih plomb na zahtevo, da se to pobiranje, ki je stvarno in tudi formalno neupravičeno in protizakonito brezpogojno ukine.

Tudi je g. Ivan Jelačin ml. predlagal, da se naj odpošlje nujna predstava g. finančnemu ministru dr. M. Stojadinoviću glede takojšnje podelitve koncesije za trgovanje z devizami in valutami ljubljanski borzi, ki je bila že svoječasno odobrena po prejšnjem finančnem ministru g. dr. M. Spahi, katere pa sedanjí finančni minister g. dr. M. Stojadinović, kljub ponovnim intervencijam še ni izdal. Nadalje je g. Ivan Jelačin predlagal, da se naj zbornica zavzame pri g. ministru trgovine in industrije dr. I. Krajaču, da se vstavi v državni proračun potrebna vsota tudi za zgradbo Trgovske akademije v Ljubljani.

Z ozirom na pravkar vršče se razprave glede Državne obrtne banke je predlagal g. E. Franchetti, da se izreče zahvala vsem poslanskim klubom, katerih člani so se pri razpravah glede ustanovitve Državne obrtne banke zavzeli za interese obrtništva v Sloveniji. Zbornica vstraja glede podružnic banke na svojem, v plenarni seji dne 4. julija 1924 zavzetem stališču in prosi, da se jo povabi v ustanovni odbor, ki ima izdelati bančni statut. — Gosp. E. Franchetti je nato predlagal, da se naj obrne zbornica na g. ministra financ s prošnjo, da vpošteva neugoden položaj gospodarsko šibkejših slojev z izdatnejšimi davčnimi zaostanki, pooblasti generalno direkcijo neposrednih davkov, odnosno delegacijo v Ljubljani, da se smejo davčni zaostanki do 8.000 Din v uvaževanju vrednih primerih odpisati.

Načelnik mariborskega gremija g. Vilko Weixl je spričo vesti, da namerava vlada izvesti novo protidraginjsko akcijo govoril o neuspešnosti takih akcij, ki se uporabljajo samo za preganjanje in žigovanje starih solidnih trgovcev in to po največ radi opu-

stitve formalnosti, ki nimajo s špekulacijo in navijanjem cen prav nobene zveze. Predlagal je, da naj zbornica prosi merodajna mesta, da se z ozirom na dosedanje izkušnje ne podvzame za ureditev cen nobenih prisilnih mer, in da se zakon o pobijanju draginje z dne 30. decembra 1921 novelira, odnosno ukine. — Tudi je predlagal, da se naj zbornica zavzame za to, da se odloka, na podlagi katerih sta velika župana mariborske in ljubljanske oblasti določila, da imajo biti na Vidov dan, 1. in 17. decembra obrtni in trgovski lokali zaprti, ukineta.

G. Fr. K. Stare je stavil predlog, da naj zbornica podvzame pri merodajnih oblastih, kakor tudi pri poslancih vse korake, da se nameravana ukinitve poštne in brzojavne direkcije ne izvede. Predlagal je nadalje, da se naj opozori gg. poslance ponovno na nevarnost, ki preti celi Sloveniji, zbog dejstva, da večja podjetja vsled davčne preobremenitve premeščajo svoje glavne sedeže v druge pokrajine.

G. A. Kralj iz Brežic je prošil, da posveti zbornica svojo pozornost realizaciji projekta za zvezo obsavske proge j. ž. ter dolenskih železnic od Novega mesta po Krški dolini na eno ali drugo prometno točko v Posavju.

G. Fran Bonač je predlagal, da zbornica intervenira pri ministru trgovine in industrije, kakor tudi pri finančnem ministru ter pri finančno-ekonomskem komitetu ministrov ter končno pri odboru za oceno in odobritev državnih nabav, da se določbe čl. 140. interpretirajo v tem zmislu, da se domačim podjetjem v vseh primerih, kjer kvalitetno enako vredno blago ni za najmanj 10% dražje od ponujenega inozemskega blaga, daje prednost domačinom pred inozemcem.

O točilnih taksah je govoril g. Josip Hafner iz Škofje Loke, ki je kritiziral dosednji sistem ter stavil predloge za tozadevno revizijo.

G. Jos. Lenarčič je stavil predlog, da se naj zbornica obrne na ministra financ s prošnjo, da izenačenje neposrednih davkov pospeši in da nudi gospodarskim krogom priliko za izjavo pred predložitvijo predloga zakona o neposrednih davkih Narodni skupščini. Nato je g. Lenarčič v interesu neoviranega kreditnega prometa v Sloveniji predlagal, da se pravilnik za plodonosno nalaganje razpoložljive gotovine poštne hranilnice hkratu z otvoritvijo hranilnega prometa v toliko izpremeni, da bo mogoče tudi hranilnicam in kreditnim zadrugam okoristiti se s krediti poštne hranilnice.

Glede obrtniških kreditov je predlagal g. Ivan Rebek, da bi se naj izposlovalo pri Narodni banki, da se poviša tako kontingent za celokupno Slovenijo, kakor tudi, da se dovoli posameznikom kredit maksimalno vsaj do 10.000 Din.

G. L. Bučar je predlagal, da se trošarine prosta količina vina lastnega pridelka za gostilničarje najmanj podvoji. Nadalje, da se zopet upelje odpis trošarine pri vinu za kalo, oziroma droži in da se odpravi trošarina na petjot. G. J. Horvat je nato z ozirom na zadnje škode zbog povodenj na Murskem polju in Prekmurju prošil, da bi se naj zbornica zavzela pri Gradbeni direkciji državnih železnic, da se napravijo novi propusti, v najmanj 30 m dolžini, ker je dognano, da je škoda povzročilo v veliki meri po-

manjkanje takih propustov na novi železnici.

Nato je g. A. Rojina prosil predsedstvo za pojasnilo glede zidanja poslopja za poštno-čerkovni urad v Ljubljani.

G. K. Elsbacher je nato prosil, da se mu pojasni položaj glede zborničnih volitev. G. Ogrin izjavi, da je zbornica pripravila vsa dela, da pa ministrstvo za trgovino in industrijo iz neznanih vzrokov še do danes ni imenovalo glavnega volilnega komisarja.

Nato je podpredsednik g. Ivan Ogrin zaključil sejo želeč vsem članom vesele praznike in srečno novo leto, nakar se je g. Ivan Jelačin ml. v imenu zborničnih članov zahvalil predsedstvu za njegovo požrtvovalno delo.

Za obrambo in obstoj naše industrije.

(Predlog zborničnega svetnika J. Lenarčiča na plenarni seji dne 11. dec. 1925.)

Že v plenarni seji dne 5. junija 1923 smo razpravljali o nazorih in predlogih, ki so zastopani v knjigah, izdanih pod naslovom »Naša industrija i zanati« od šefa industrijskega oddelka trgov. ministrstva pod oficijelnim naslovom publikacij ministrstva trgovine in industrije. V teh razpravah se propagira ideja, da bi se iz Slovenije, ki ima glavni vir dohodkov v industrijski delavnosti, moralo evakuirati vsa velika industrijska podjetja, češ, da so preveč na meji ter za slučaj vojne preveč eksponirana. Tedaj so se nam zdeli ti nazori več ali manj teorija. Toda njih realizacija zadobiva v zadnjem času vedno konkretnije oblike in se je pričela v praksi sistematično pripravljati in izvajati, tako da moramo s strahom ugotoviti danes dejstvo, da se s sedanjo prakso industrijske politike ogroža cel sistem gospodarstva v Sloveniji.

Prvi korak za praktično izvedbo stremljenj, ki so opisana v citiranih knjigah, pomeni ominozni člen 137 finančnega zakona za leto 1924/25, s katerim se je proti veljavnim določbam obrtnega reda na popolnoma izjemen način vpeljalo koncesioniranje industrije, ki naj služi za narodno obrambo. Niti finančni zakon niti kaka druga naredba, ki bi bila v to svrhu potrebna, ni določil, kako je tolmačiti pojem industrije za narodno obrambo, pod katerim se lahko v širšem pomenu besede podrazumevajo vse panoge industrije, agrarne, živilske, kemične, tekstilne, strojne, železarske, stavbene itd., ker pridejo v širšem pomenu besede v primeru vojne vse kot pomožne vojne industrije v poštev.

Ko so se pozneje pojavili interesi, ki so želeli ustanoviti v Sloveniji razna industrijska podjetja, ki jih v ožjem pomenu besede nikakor ni smatrati za industrije za narodno obrambo in želeli ustanoviti industrijska podjetja, se jim je kakor smo informirani svetovalo, da zgradijo ta podjetja v Srbiji, odnosno v Bo ni, češ, da se v Sloveniji osnovanja takega podjetja radi bližine meje ne more dovoliti.

Mi vidimo posledice tega sistema v tem, da se v letošnjem letu ni osnovalo niti eno novo podjetje v Sloveniji, kjer imamo v ostalem za industrijo najboljše pogoje, predvsem premog in električne daljnovode ter zadostne rezerve kvalificiranih delavnih sil.

Toda niti s tem se ni zadovoljilo ministrstvo trgovine in industrije, marveč je šlo še dalje in porabilo vsako priliko sklepanja trgovinskih pogodb in tarifnih konvencij z inozemstvom, da je postavilo našo industrijo v težji konkurenčni položaj in to ne samo v eksportu, marveč ji je tudi na domačem tržišču otežilo borbo za obstanek.

Tako se je v trgovinski pogodbi z Italijo dovolil carine svoboden izvoz okroglega bukovega lesa, ki ga predeluje domača lesna industrija, posebno pa industrija upognjenega pohištva.

Nadalje se je carina na laneno olje, postavka 104 znižala od 30 na 20 zl. Din in s tem prizadejalo lepo se razvijajoči oljarski industriji v Sloveniji, ki je reprezentirana po štirih tovarniških in 16 obrtniških podjetjih, tako težak udarec, da je danes izločena iz konkurence, ker belje konvenira dovažati gotovo olje, kakor ga izdelovati v tuzemstvu. Bati se

je zategadelj, da se bodo opustile tudi kulture lanu, ki so se v zadnjih letih zopet obnovile in ki so prinašale kmečkemu prebivalstvu v hribovitih krajih dober dohodek.

Pri trgovskih pogodbah z Avstrijo se je težko oškodovalo interese domače industrije lesene embalaže, ki je po vojni investirala znatne vsote, da se v tej važni stroki osamosvojimo od budimpeštanskih in dunajskih industrij embalaže. Po prejšnji tarifi je znašala uvozna carina na dele zabojev 10 zl. Din, ki je ostala v novi avtonomni tarifi neizpremenjena. V carinsko-tarifni pogodbi z Avstrijo pa se je znižalo uvožno carino za dele lesene embalaže na 1/3, to je na 3.40 zl. Din, kljub temu, da je bilo merodajnim faktorjem dobro znano, da je naša industrija v stanju izdelati zadosti kvalitetno enakovrednega blaga.

Znižala se je tudi uvozna carina za tehtnice, za katerih izdelavo imamo v Sloveniji šest večjih podjetij, tako da je konkurenca s starimi upeljanimi tovarnam pri velikih mostnih tehtnicah onemogočena.

Nova avtonomna carinska tarifa, ki je stopila dne 20. junija v veljavo, je uvedla za našo železarsko industrijo znatno težje obratne pogoje, ker se je upeljala carina na surovo in staro železo ter carina na črni premog.

Obenem obsega nova carinska tarifa določbo, da se sme dovoliti uvoz žice v debelini preko 4 mm za izdelavo žičnikov proti polovični carini, dokler se dovolj te vrste blaga ne bo izdelovalo v državi. Industrijskemu oddelku ministrstva trgovine in industrije je le predobro znano, da so železarne v Sloveniji v stanju za izdelavo žice v valjarnah z lahko pokriti celokupno potrebo tuzemstva ter da bi pri polni izrabi svoje kapacitete lahko izdelovale še znatne množine preko potrebe tuzemstva. Kljub temu se je uvedla citirana pripomba k postavki 538 c. t., s katero postaja vsa zaščita problematična odnosno iluzorna.

V trgovski pogodbi z Avstrijo pa so se znižale uvozne carine na železo, železno pločevino in žice, dočim so se obdržale uvozne carine na surovino tako, da je našim podjetjem pri vedno močnejšem dumpingu od strani nemških tovarov, ki hočejo dobiti za vsako ceno naša tržišča nazaj, konkurenčen boj postal nevzdržen.

Ne vpošteva se dejstva, da je z usodo teh podjetij neposredno zvezana usoda cele Gorenjske. Največje težave se dela podjetjem za nabavo starega železa v tuzemstvu, vzdržuje visoko tarifo za prevoz, ki dosega do 66 odstotkov od vrednosti blaga, a tudi vse prošnjše za ukinitenje uvozne carine na surovo železo, ki ga v primerni kvaliteti ni dobiti v tuzemstvu, so ostale brezuspešne.

Referent ministrstva trgovine in industrije je v pododboru za proučevanje zakona o carinski tarifi glasom časopisnih poročil enostavno izjavil, da se radi tega, ker je znaten del delnic v rokah inozemcev, predlogu ne more ugoditi.

Zgodil se je nečuden in v zgodovini dosedaj nepoznan primer, da se industrijskemu podjetju, ki zaposluje skoro izključno domače delavce iz razloga, da se nahaja del delnic v rokah inozemcev, ovira obratovanje ter ga hoče na ta način pripraviti do tega, da bi se preselilo v Bosno, ako bi to bilo sploh izvedljivo.

Tako se na eni strani s tako prakso dosledno in načelno ter namenoma pri vsaki priliki oškoduje interese že obstoječe industrije, na drugi strani pa se delajo težkoče pri snovanju nove industrije.

Pri teh razmerah se nam odpirajo zelo temne in nevesele perspektive za bodočnost. Smatram, da je zato zbornica kot zakonita zaščitnica gospodarskih interesov Slovenije poklicana, da ponovno povzdigne svoj svarilni glas in z vsem povdankom zavzame stališče proti tej taktiki, ki ni nikakor gospodarsko utemeljena in upravičena, ki pa grozi upropasti glavne vire naše pridobitnosti in z vsjo odločnostjo zahtevati, da se s tako industr. politikom napram nam preneha.

Na podlagi gornjih navedb čast mi je predlagati, da sklene zbornica v svoji današnji plenarni seji najodločnejši protest proti demontažni politiki, ki ogroža gospodarske interese Slovenije in da se s posebno spomenico obrne do dr. M. Stojadinovića, ministra vojne in mornarice, ministra trgovine in industrije in vseh parlamentarnih klubov.

Poročilo o zborničnem delovanju v dobi od 1. maja do 10. decembra 1925.

V preteklem polletju je za zbornično področje med zunanje-političnimi dogodki najvažnejša zaključitev gospodarskih pogajanj glede Reke s kraljevino Italijo, zaključitev trgovinske pogodbe in raznih drugih gospodarskih konvencij z Avstrijo ter nadaljevanje gospodarskih pogajanj z Mačarsko.

Obsežen kompleks vprašanj, ki se tičejo ureditve odnošajev med našo državo in reškimi ozemljem je definitivno urejen z nettunskimi konvencijami in so se na baži teh pogodb vrsila še nadaljna pogajanja za ureditev prometnih in tarifnih vprašanj med našo državo in kraljevino Italijo.

Proti nameri Avstrije, da se dane koncesije v avstrijski pogodbi še potom nadaljnega davanja preferenčnih carin razširi, je zbornica vložila najodločnejši protest.

V notranje gospodarskem oziru karakterizira dobo po zadnji plenarni seji nadaljni porast dinarja, ki znaša celotno v letošnjem letu 42% in s tem otežkočenje konkurence domače produkcije napram inozemskim tržiščem. Poleg tega pa je poostreno izterjavanje davkov in davčna preobremenitev, ki je dosegla v tej dobi očividno svoj vrhunec in znatno poostрила naš gospodarski položaj.

V dobi od zadnje plenarne seje je zabeležiti za naše gospodarske razmere in s tem tudi za zbornično delovanje dva važna mejnika in sicer: Uveljavljenje nove carinske tarife, ki je stopila na podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 19. junija 1925 v veljavo in izvedba železniškotarifne reforme, ki je stopila s 1. oktobrom v veljavo.

NOVA CARINSKA TARIFA.

Ta dva dogodka sta povzročila pri naših gospodarskih krogih nove smeri orientacije in delovanja. Z novo carinsko tarifo se je uknil naši industriji in obrti znaten del ugodnosti carine prostega uvoza, orodja, surovin in obratnih potrebščin ter na ta način podražila tudi produkcija. Obenem se je odpravila z novo carinsko tarifo luksuzna taksa s tem, da se je deloma povišalo uvožno carino na dotične predmete.

Povišanje carinskih postavk v naši tarifi je bilo le predhodnega značaja, ker je finančni minister že sredi julija znižal carinski azijo in se je obenem z novo carinsko tarifo uveljavila tudi že lani meseca avgusta v Beogradu sklenjena carinsko-tarifna pogodba med našo kraljevino in Italijo, ki obsega 123 carinskih stavov in 66 carinskotarifnih pozicij.

TRGOVSKA POGODBA.

Takoj po uveljavljenju nove carinske tarife so se tudi obnovila v decembru prekinjena pogajanja za trgovsko pogodbo z Avstrijo. Zbornica je ta pogajanja zasledovala z najvažnejšim interesom, ker je bila pri njej v pitanju skoro celokupna industrija Slovenije. Takoj, ko so prišle nove neugodne vesti o prekomernem popuščanju pri uvozni carini na razne fabrikate železarske, lesne, papirne in kemične industrije, kjer smo v stanju z domačimi produkti kriti potrebo, je zbornica napela vse sile, da doseže remeduro. Kljub vsemu prizadevanju pa se je ratificirala in s 16. septembrom uveljavila neizpremenjena carinskotarifna pogodba z Avstrijo v oni obliki, kakor je bila dogovorjena začetkom meseca julija na Dunaju. Tarifni del te pogodbe obsega 329 carinskih postavk iz 162 carinskih pozicij.

Skupščinska razprava o predlogu zakona o splošni carinski tarifi, ki se je pričela šele po počitnicah meseca septembra, še ni zaključena. Pododbor za proučevanje zakona o carinski tarifi je dosedaj sklenil nad 50 sprememb, ki se nanašajo deloma na povečanje nekaterih postavk in med njimi najvažnejšo za nas povečanje carin na izdelke čevljarske obrti in industrije.

Z definitivnim sprejetjem carinske tarife v Narodni skupščini dobimo končno definitivno bazo za sklepanje trgovinskih pogodb z inozemskimi državami. Po dosedanem razporedu se ima najprej skleniti pogodba s češko-slovaško državo, nato s Francijo, Anglijo, Nemčijo in Albanijo. Zbornica je pričela z nabiranjem gradiva in sestavljanjem predlogov za te pogodbe v krogih interesiranih obrtnih, industrijskih in trgovskih strok že meseca septembra, da se pri omenjenih godbah varuje pravo razmerje med interesi producentov in interesi trgovcev.

Vsled tega ostane carinsko politično vprašanje pri nas še za dogledno dobo v permanenti, ker bo treba po sprejetju carinske tarife izvršiti revizijo carinskega zakona in carinskega postopka, ter sestaviti nov komentar k carinski tarifi, ki bi boljše odgovarjal trgovskim navadam in poslovnim potrebam in za katerega zbornica tudi že nabira gradivo in predloge.

Od za naše razmere odločilne važnosti bo zaključek borbe glede carine na surovo železo, ki je za obstoj in za nadaljno obratovanje naših železarn naravnost življenjskega pomena in glede katere je zbornica ponovno s spomenicami in tudi brzojavno intervenirala pri vseh merodajnih krogih.

V carinsko-administrativnem oziru zaznamuje zbornica v zadnjem času v zmislu svojih prejšnjih predlogov izvedbo znatnih reform. Predvsem je opaziti v gotovem oziru uveljavljenje načela decentralizacije v tem, da so se osnovale centralne carinske blagajne s carinskimi komiteji ter carinskimi inspektorati, izdal nov pravilnik o carinskih posrednikih.

(Dalje sledi.)

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznana najboljši!
Odklanjajte slične a manj-
vredne izdelke!

Trgovina.

Za uvoznike, ki prosijo za carine prosti uvoz blaga. V zmislu dopisa ministrstva trgovine in industrije, poziva zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vse zainteresirane, ki se obračajo na ministrstvo trgovine in industrije s prošnjami za izdajo uverenj, potrebnih za carine prosti uvoz, da priložijo v svrhu pospešitve poslov pri reševanju prošnj originalni fakturi tudi še navaden prepis in prevod fakture.

Izvoz raznega blaga v Grčijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je prejela iz Grčije dopis, s katerim se ji naznanja, da bi se moglo na grškem tržišču placirati velike količine dobrih namiznih jabolk, nadalje hrušk, orehov, fižola, žita, sira, lesa za sode, drv, oglja (500 do 1.000 vagonov), marmelade itd. Interesenti naj bi poslali vzorec z navedbo cen franco državna meja SHS Gjevgljela via Solun na tvrdo, katere naslov dobijo v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Gospodarsko-trgovska visoka šola v Zagrebu. Minister prosvete je podpisal odlok, s katerim se sedanja visoka šola za trgovino in promet v Zagrebu pretvori v gospodarsko-trgovsko visoko šolo, ki je na stopnji univerze. Pouk bo trajal štiri leta. Prihodnje leto se baje enaka visoka šola ustanovi tudi v Beogradu.

Pred nakupom

Vaše zimske obleke
posejite našo veliko
izbiro raznovrstnih
oblačil za gospode
in dečke

JOS. ROJINA, Ljubljana.

Denarstvo.

Kako bo plačala Rumunija svoje dolgove. Rumunija se je z ameriško finančno komisijo domenila glede plačevanja dolgov, ki jih dolguje Ameriki. Leta

1926. bo plačala 300.000 dolarjev, leta 1927. ravno toliko, 1928. 400.000, leta 1929. in 1930. po 600.000, leta 1931. 700 tisoč, leta 1932. 800.000, leta 1933. že 1 milijon, prihodnje leto 1.200.000, nato 1.400.000 itd. Leta 1938. bo vsota narasla na dva milijona, leta 1940. pa na 3 milijone 300.000 dolarjev. Obresti so določene s 3% in se bodo plačevale šele od leta 1940. naprej. Amortizacijska doba traja 62 let. Kaj bo že takrat in kakšno bo razmerje valut! Zaenkrat so v Ameriki vest o zaključnem dogovoru z zadovoljstvom sprejeli in pravijo, da so pogoji za Rumunijo kar moč ugodni. Glavne ugodnosti so tele: znižanje delnega dolga z anuliranjem dela obresti, nobena razlika med vojnimi in povojnimi dolgovi, ozir na plačilno možnost Rumunije v prvih letih.

Zedinjene države kot upnik sveta. Ko je izbruhnila svetovna vojska, so dolgovale Zedinjene države nad sedem milijard dolarjev na zakonit ven. Danes jim pa dolguje ostali svet 22 milijard dolarjev, dočim so one same znižale svoj zunanji dolg na nekako 4 milijarde. Tistih 22 milijard sestoji iz 12 milijard državnih in 10 milijard zasebnih kreditov. Če odštejemo od 22 milijard 4 milijarde dolga, ostane 18 milijard čistega upniškega dolga; to sta pa več kot dve tretjini iz vojske izvirajočega mednarodnega zadolženja. Kar se tiče posojil zaveznikov pri vladi Zedinjenih držav med vojsko in neposredno po vojski, ti doneski niso bili nakazani naravnost v denarju, temveč so služili v prvi vrsti za kritje nakupov zaveznikov v Zedinjenih državah, obstoječih iz vojaških predmetov, bombaža, živil, obleke itd. Skupna vojna naročila zaveznikov znašajo 11.868 milijonov dolarjev. Največ je v tej svoti vojnega materiala, 2493 milijonov, bombaža z 2665 milijoni in živil s 3052 milijoni. Sedanja republikanska vlada smatra fundiranje zunanjih kreditov za eno svojih glavnih nalog. Kakor hitro bodo začele zadolžene države in drugi debitorji odplačevati, tedaj bo prišlo, kakor kažejo sedanje razmere, na obrestih in amortizacijah na leto okoli 600 do 700 milijonov dolarjev nazaj v Ameriko. Niso si pa še na jasnem, kako se bo izplačevanje vršilo. Sedanja tendenca gre za tem, da se investirajo nabirajoče se obresti in amortizacije še nadalje v inozemstvu. Samo iz tega vira skupaj z ameriškimi inozemskimi investicijami bi prišlo na leto 600 do 700 milijonov dolarjev. Če bodo ubrale Zedinjene države to pot, bodo najbrž najmanj v 20 letih dosegle predvojni položaj Velike Britanije, koje inozemske investicije so znašale okoli 30 milijonov dolarjev sedanje vrednosti. — Ne dosti manjši upnik kakor Unija je Anglija. Koncem lanskega leta so ji bile razne države dolžne nad 11 milijard dolarjev. Največ sta ji bila dolžni Francija in Rusija, prva okoli 3300 milijonov, druga nad 3670 milijonov dolarjev. Največji dolžnici ameriške Unije sta pa Anglija in Francija, prva s 4760 milijoni, druga s 4440 milijoni dolarjev. Jugoslavija je bila 31. decembra 1924 brez dolgov iz vojnih pogodb in reparacij dolžna Angliji 160 milijonov dolarjev, Uniji pa polovico toliko.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
INVENCIJO
Kolinsko cikorijo
demači izdelek.

Iz naših organizacij.

Uradni dan ljubljanske zbornice za trgovino, obrt in industrijo za Celje. Gremij trgovcev v Celju opozarja vse pridobitne kroge, da uraduje referent zbornice za Celje in okolice v torek dne 15. decembra t. l. v ravnateljski sobi Javnega skladišča in prevozne družbe (poslopje carinarnice) od 8. do 12. ure.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov Slovenije v Ljubljani ima II. redni občni zbor, ki se vrši dne 3. januarja 1926 ob 9. uri dopoldne v restavraciji »Ljubljanski Dvor« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo revizorjev. 6. Določitev prispevkov. 7. Volitev novega odbora. 8. Slučajnosti. Ako ob napovedani uri ne bi bilo dovolj prisotnih članov za sklepanje, se občni zbor otvori 1 uro kasneje ter se sklepa pri vsakem številu prisotnih članov. Pravico glasovanja imajo le oni člani, ki so vse

obveznosti napram društvu izpolnili. — Običajni prijateljski sestanek članov se vrši na predvečer občnega zbora dne 2. januarja 1926. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani. Iz prijaznosti istemu prisostvuje tudi tajnik »Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani, g. Mohorič ter vabimo tovariše, da se sestanka udeležijo v kar največjem številu. — Odbor.

RAZNO.

† **Franč Urbanc ml.** Končalo je mlado nadebudno življenje. V nedeljo, 29. novembra je preminul v Milanu, zadet od srčne kapi, komaj 22 letni Franč Urbanc ml., sin edinec veletrgovca Franca in vnuk ustanovitelja tvrdke Feliksa Urbancea. Dopršivši višjo realko v Ljubljani, je pokojnik, namenjen da svoj čas vstopi v tvrdko, najprej absolvirval enoletno tekstilno šolo v Brnu. Nato je vstopil na akademijo nacionalne ekonomije v Kölnu, ki jo je letos dovršil. Bivajoč na zasadenem nemškem ozemlju, je mladi Urbanc doživel vse grozote in neverjetnosti povojne psihoze. Na Vidov dan leta 1923 so se jugoslovski dijaki zbrali na slavnostni večerji v Düsseldorfu. Drugo jutro se odpelje mladi Urbanc v Frankfurt posetit tamkaj bivajočega prijatelja. Ko zapusti za kratek čas svoje predplačano mesto v brzovlaku zasede to nek Nemec. Vrnivši se, zahteva mladi Urbanc svoj sedež nazaj, kar pa naduti Nemec odkloni. Nato izusti Urbanc za tedanje čase usodne besede, da se bo obrnil na francoske oblasti. To je zadoščevalo, da so ga sopotniki denuncirali sprevodniku kot vohuna. Ko privozi vlak zopet na nemško ozemlje, izroči sprevodnik Urbancu nemškemu vojaštvu, pri čemur eden sopotnikov še pripomni, da ga je videl 28. marca (ko je bil Urbanc še v Ljubljani) kot udeleznika neke komunistične demonstracije v Berlinu. Z nasajenimi bajonetmi, pri čemur je moral držati roke ves čas kvišku, so ga nato gnali v mesto Herford, kjer je mladi Urbanc skozi 14 dni okusil vse grozote policijskega zapora, kakor so zlasti prisojene človeku, ki ga imajo za vohuna. Zahtevalo je energične intervencije od naše strani, da so ga slednjic izpustili, četudi samo pogojno, češ da mora še nekaj časa bivati v Nemčiji in dokazati, da ničesar ne snuje proti državi. Mladi Urbanc si je nato izbral za bivališče München. Vozel se iz Herforda v München, postane udeleznik grozne železniške nesreče pri Kreiensenu, kjer je izgubilo življenje okoli 40 ljudi. Brzovlak Hamburg—München so takrat delili v dva dela. Med tem ko je prvi del vsled neke ovire stal na križišču v Kreiensenu, privozi drugi del z vso brzino v njega. V železniškem vozu, v katerem se je vozil Urbanc, je ostal on edin pri življenju. Ko se prebudi iz omočice, ki mu jo je prizadejal silni sunek, zagleda okoli sebe razmesarjena trupla svojih sopotnikov. Dobil je hud živčni šok in že prej ne prav zdrav na srcu, dobiva odtlej napade, ki so večasih prav resno izgledali. Vendar nikdo ni slutil, da je mlademu krepkemu možu prisojena tako kratka doba življenja. V letošnji jeseni je vstopil Urbanc kot volonter v veliko predilnico pri Milanu. Tu mu je nov napad prestrigel nit življenja. Brzojavno poklicana roditelja sta našla sina edince že na mrtvaškem odru. Po cerkvenem blagoslovljenju so v sredo, 2. decembra v milanskem krematoriju vpepelili truplo in globoko potrta roditelja pripeljeta žaro s pepelom v domovino. — Mladi pokoj-

nik je obetal postati eden naših najodličnejših trgovcev in tvorničarjev. Vsled svojega izredno ljubeznivega značaja je bil priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Zlasti znan je bil v lovskih krogih, ker je kakor njegov oče, že v mladih letih kazal veliko ljubezen do narave in do gojenja divjačine. — »Publi«, s tem imenom, ki Ti je ostalo iz otroških let, smo Te klicali, ko si bil že mlad mož. Ne pozabno nam ostaneš v spominu vsem, ki smo poznali Tvojo solnčno naravo in Tvoje zlato srce. Globoko potrte roditelje in sestre pa spremlja sočustvovanje najširših krogov. — r.

Dve novi adresni knjigi za Slovenijo. Pišejo nam iz trgovskih krogov. Pod skromnim naslovom »Seznam industrijskih in večjih obrtnih podjetij« in »Seznam eksportnih in importnih tvrdk« je izdala naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dve adresni knjigi, kateri sta za praktično kupčijsko poslovanje ter za izpoznavanje naše produkcije in trgovine v Sloveniji dragocene važnosti. Novi adresni knjigi prinašata okoli 5000 firm industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij v Sloveniji. Naslovnika sta jako pripraven kažipot, kateri omogoča lahko in hitro orientacijo v posameznih strokah, kakor tudi o blagu in predmetu, ki te zanima. Obe knjigi navajata blagovne stroke kakor tudi posamezne vrste blaga v slovenskem in francoskem jeziku. Pregledali smo sestav in uredbo novih naslovnikov naših in videli, da ima samo seznam industrije in večjega obrta okoli 370 glav in blagovnih vrst. Jako nam je všeč pregledno kazalo, sestavljeno v abecednem redu. Obe knjigi bosta s svojimi številnimi podatki dobro služili našim in vnanjim interesentom ter brezdvomno čvrsto pripomogli do živahnih kupčijskih zvez. Adresar naše uvozne in izvozne trgovine vsebuje tudi seznam trgovskih agencur, bančnih zavodov, carinskih posrednikov, informacijskih in reklamnih zavodov, špediterjev in konzulatov v Sloveniji. Reči moramo, da smo veseli te publikacije in da smo hvaležni zanjo naši Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

Z avtomobilom proti severnemu tečaju. Večkrat govorimo v »Trgovsk. listu« o avtomobilu in aeroplanu kot modernih prometnih sredstvih. Sedaj beremo, da se je ustanovila v Parizu družba, ki vodi pripravljala dela za ekspedicijo na severni tečaj. Ekspedicija bo sestojala iz raznih znanstvenikov in bo uporabljala pri prodiranju lomilce ledu (posebno vrsto ladij), avto in aeroplan. Avto se po potrebi lahko pretvori v motorne sani. Ekspedicije se bo udeležilo 15 oseb, odšli bodo pa v aprilo prihodnjega leta. Iz francoskega pristanišča Dunkerque — na skrajnem severu Francije — bo odpotovala ekspedicija na Spitzberge ali, kakor se sedaj imenujejo, na Svalbard. To je staro skandinavsko ime za Spitzberge in pomeni »hladna obala«. Tam se začne težji del podjetja. Vozila za led in sneg so izgotovljena po vzoreh slovitnega norveškega kapitana in raziskovalca Otona Sverdrupa, spremljevalca Nansenovega na njegovi tako znameniti ekspediciji. Sverdrup sam bo tudi član ekspedicije, in to je še največ vredno in daje vsemu podjetju znak absolutne resnosti in tudi uspeha. Upajo, da bodo prišli na tečaj s pomočjo vseh treh premikalnih sredstev, ki jih bodo uporabili drugo za drugim, kakor bo pač treba. Zaupanje članov v uspeh je tako veliko,

da so vzeli v načrt tudi štirinajstdnevno bivanje na tečaju v svrhu znanstvenega opazovanja in raziskavanja. Od tečaja mislijo predeleti n Alasko in potovati nato skoz Kanado in Unijo v Newyork, kjer naj bi predavanja in filmska predvajanja ekspediciji dala tudi potrebni finančni odmev. Sovjetska vlada je obljubila ekspediciji svojo pomoč in bodo ruske radio-štacije v severni Sibiriji v trajni zvezi s Sverdrupom in njegovimi tovariši. Bomo videli!

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina & K., Tržič, razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podjetnici Ljubljana, na Bregu 20.

Drobiž. Beremo, da bo angleški kapital pomagal dvigniti kulturo **tobaka v Jugoslaviji.** Neki angleški sindikat hoče dati v to svrhu jugoslovanski vladi 1 milijon funtov na razpolago. — Do 16. novembra je emitirala **Sovjetskoruska državna banka** vsega skupaj za skoraj 778 milijonov rubljev državnih bankovcev. Polnovredno kritje je znašalo 265 milijonov rubljev, nekako 34%. Vsa v obtoku se nahajajoča množina denarja je znašala 930 milijonov rubljev. — Na Češkem se je **produkcija volnenih izdelkov** v novembru zelo dvignila. Volnena industrija je na domačem trgu izrinila skoraj vse tuje izdelke in je dvignila tudi eksport. Najboljša odjemalka je Nemčija, ki kupi skoraj polovico množine, določene za eksport; za Nemčijo pride Japonska. — Letošnja produkcija **sladkorja na Poljskem** znaša 470.000 ton za ca 7% več kot lani. — Cene **surovega železa** na Nemškem bodo ostale v decembru iste kot prej. Tako je določila Zveza surovega železa. — **Industrijska produkcija Rusije** je v oktobru in novembru zaostala za določenim načrtom. Prodaja petroleja doma se je dvignila za 33 odstotkov. Obrat tekstilnega sindikata je dosegel v oktobru rekordno številko 68 milijonov rubljev. — V Varšavi bodo ustanovili češkoslovaško-poljsko **trgovsko obrtno zbornico.** Iz Bukarešte pa prihaja poročilo, da bodo ustanovili tudi ogrsko-romunsko trgovsko in obrtno zbornico. — 1. decembra je bila ratificirana **rusko-nemška trgovska pogodba.** — Lanskega 11. novembra je letel francoski letalec Bonnet na progi treh kilometrov tako hitro, da bi dalo to na uro 448.171 km. Letos ga je pa 18. septembra prekosil ameriški aviatik Williams, ki je dosegel na 100 metrov hitrost, ki bi dala na uro 486.4 km. Ne bo več dolgo, in bomo tako hitro leteli, kakor se zemlja vrti.

Ljubljanska borza.

petek, 11. decembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 78½, bl. 79; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 322, bl. 324; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; »Nihage«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 35, bl. 35, zaklj. 35; »Stavbna družba: d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Deske, smrekove in jelove, paralelne, 13 mm, od 13—32 cm, 4 m, fco vag. nakladalna postaja bl. 540; deske, smrekove in jelove, paralelne, 20 mm, od 18—35 cm, fco vag. nakladalna postaja bl. 500; bukovno oglje, vilano, fco vag. nakladalna postaja bl. 80; bukovni hlodi, prvovrstni, od 30 cm premera naprej, od 2 m dolžine fco meja 2 vag., den. 390, bl. 390; pšenica 76 kg, fco vag. naklad. post. bl. 295; pšenica slavonska, 77, 78 kg, 1—2%, par. mlin Ljubljana bl. 320; koroza, nova, času primerno suha, fco nakladalna postaja 1 vag., den. 133, bl. 133; koroza nova, času primerno suha, fco vag. Novi Sad bl. 135; koroza domača, v peči sušena, fco vag. slov. postaja bl. 180; koroza nova, gar., fco bačka postaja bl. 130; koroza nova, gar., fco šid bl. 135; koroza umetno sušena, fco bačka postaja bl. 170; koroza umetno sušena, fco Postojna tranz. bl. 205; ajda domača, fco vag. slov. postaja bl. 250; prosa domača, fco vag. slov. postaja bl. 210;

krompir beli, feo vag. slov. postaja bl. 80; čebula v vrečah, feo vag., ban. post. bl. 105; riž št. 346, feo vag. Trst bl. 580.75; riž št. 345, feo vag. Trst bl. 504.65; riž št. 347, feo vag. Trst bl. 543.25; rižev zdrob št. 340, feo vag. Trst bl. 391; polenovka Lave, 2/3 male, 1/3 srednje, v balah à 60 kg, feo vag. Postojna bl. 1023.50; seno sladko, feo vag. slov. postaja bl. 75; mast, gar. svinjska, netto, feo sod à 50 kg; feo vag. ban. nakladalna postaja bl. 2100; slivovka gar. 50%, feo vag. sremška postaja, za 100 l, neotrošarinjena blago 2000.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 27. novembra 1925 se je pripeljalo 151 svinj, 3 ovce, 1 kozo. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 90 do 100, 7 do 9 tednov 125 do 200, 3 do 4 mesece 250 do 300, 5 do 7 mesecev 350 do 450, 8 do 10 mesecev 520 do 650, 1 leto stari 1000 do 1200 Din; 1 kg žive teže 11.50 do 12.50, mrtve teže 15 do 18 Din. Prodalo se je 80 glav.

KOVINSKI TRG V ZAČETKU DECEMBRA.

Zaposlenost jeklarn v Severni Ameriki je še zmeraj dobra in delajo tovarne s 84 odstotki kapacitete. Železnice so bile tudi v zadnjem času najboljše odjemalke in bodo še kupile. Vse vrste jekla so šle v ceni gor, tako tudi surovo železo, kojega trg kaže živahno tendenco.

V Evropi se razmere niso bistveno izpremenile. Zelo neugodno na nadaljni razvoj evropskih trgov je vplivalo zopetno nazadovanje francoske devize; napeiti položaj v notranji francoski politiki pa tudi ni bil blagodejen. Francoska konkurenca ogroža položaj kovinske industrije v drugih državah. Na Nemškem na primer produkcija spet pada; v juliju so producirali 930.000 ton surovega železa, v septembru pa samo še 735.000. Francoska produkcija surovega železa se je pa v istem času dvignila od 688.000 na 717.000, sta si obe deželi torej že čisto

skupaj. Isti pojav opazujemo pri jeklu; nemška produkcija je dosegla letos mesečno že 1,207.000 ton, v septembru jih je bilo pa samo 880.000. Nemški uvoz zaznamuje napram prvim letošnjim mesecem stalen prirastek in je v marsičem štirikrat tako velik kot je bil v februarju. Nemško časopisje živahno razpravlja o bodočnosti železne industrije, ki je ja za nemško gospodarsko življenje tako važna. Edino pomoč v sedanjih razmerah vidijo v znižanju nabavnih stroškov, s čimer bi se nemške cene lahko prilagodile inozemski konkurenci.

Stremljenja po mednarodnem sporazumu industrij v posameznih deželah ne pridejo nikamor naprej. Optimisti pa pravijo, da bo politični sporazum, izražen v locarnskih dogovorih, pomirjevalno vplival tudi na evropsko gospodarsko življenje in da se bo v važnih in najbolj ogroženih industrijah dosegel sporazum; govoriijo o železnem in premogovnem trstu. Težkoče so še velike, a medsebojno sovraštvo narodov se je ublažilo in se je ozračje za obravnavanje gospodarskih vprašanj znatno razčistilo.

Evropske eksportne cene so se nadalje znižale in so znašale v začetku decembra: železo v palicah funtov 5/2 do 5/4, valjana žica 5/6 do 5/9, surova pločevina 5/10 do 5/16, srednja 6 do 6/15, fina 8—9.

Angleški trg se ni skoraj nič spremenil, razvoj je normalen. Kontinentalna konkurenca se na Angleškem močno pozna in so zadovoljni, da vsaj domači konsum trgu spet malo bolj zaupa. Cene so še prav dobro držale. Cleveland št. 3 je notiral 66, pa tudi 66/6 itd. Francoske tovarne imajo za nekako tri mesece dosti naročil. Nadaljni razvoj francoskega kovinskega trga je zelo odvisen od pozicije franka. Živahno povpraševanje na domačem trgu ni temeljilo morda v potrebi kritja, temveč v strahu konsumentov glede bodočnosti. Producenti so skle-

nili, da bodo držali cene po možnosti na prejšnji višini. Podlaga za surovo lito železo oštane 345 frankov za tono, je torej za ca 15 frankov višja, kakor eksportna cena iz Antverpa. Hematit ima trdo tendenco, domača cena se giblje med 460 in 490 franki. Polfabrikati so se v ceni dvignili in so notirali: železo v palicah 580—600 frankov, surova pločevina 650—680, srednja 800—900, fina 1000—1100. — **Belgijski trg** kaže prijazno lice, povpraševanje se je poživilo. Cene železa v palicah 570—580 belg. frankov, tračnice 600, surova pločevina 650—655, srednja 700—710, fina 900—985. — **Povpraševanje na luksemburškem kovinskem trgu** je sicer nekoliko ponehalo, vendar so se cene dobro držale, ker so tovarne še s starimi naročili dobro založeno. V Rusiji je pomanjkanje železnih in jeklenih izdelkov še zmeraj zelo občutno. Dežela potrebuje za obnovo svojega gospodarstva ogromnih množin železnih polfabrikatov, ker domača produkcija potrebe ne more kriti. Cene so zato zelo visoke. — **Češki** so s kupčijo kar zadovoljni, statistični izkaz za mesec oktober je prav zadovoljiv. — **Nemški trg** se še ni nič poživil, razmere so se še poostrele. Konsum je, pri nakupu zelo oprezen, kaže se pomanjkanje denarja, tovarne tožijo, da nimajo naročil. Jasen dokaz stagnacije so omejitve v produkciji, ki jih je moralno odrediti v zadnjem času veliko število obratov. Cene v začetku decembra: železo v palicah 128—134 mark, valjana žica 135—142, surova pločevina 140—144, fina 155—165.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. decembra 1925 ponudbe za dobavo merilnih priprav. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Ministrstvo vojske in mornarice odele-

nije za mornarico v Zemunu sprejema do 5. januarja 1926 ponudbe za dobavo perila (1000 komadov moških srajc, 3000 komadov belih ovratnikov, 1500 kravat).

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 30. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega materijala (kromofag, lyzol, azotna kislina, žveplena kislina, vinski kis). — Dne 5. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1 stroja za freziranje in 1 stružnice ter glede dobave ca 36.400 kg raznih barv v prahu. — Dne 11. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 100.000 kilogramov raznega železa; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave stroja za rendisanje (Abriehthobel und Füge-Maschine) in škarij (Blockschere), glede dobave raznih strojev (brusilni, stroj za oblikovanje) in sita za pesek ter glede dobave strojev za rezanje in struganje pil in strojev za izd. vijakov in matice. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. decembra t. l. ponudbe za dobavo konopnenih vrvi in cevi. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. januarja 1926 ponudbe za dobavo strojev za električno razsvetljavo, 1 jamskega telefona in 4 metrov bakrenih tračnic.

Prodaje. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. decembra t. l. ponudbe glede prodaje 12.022 kg stare, nerabljive železne žice; do 18. decembra t. l. glede prodaje 2.768 kg kartona od vozniških kart. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu se vrši dne 4. januarja 1926 ofertalna licitacija glede prodaje 700 komadov starih sodov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon št. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

AVTO

benzina, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AVTO. d. o. s. v Ljubljani.

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

preporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Na veliko! Na malo!

Razširjajte in naročajte

„TRGOVSKI LIST“!

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon Interurban

št. 454

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedež:

Beograd „OCEANIA“

Ravnateljstvo:

Sušak

Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„ Šibenika „ 4. „

„ Sušaka „ 10. „

„ Trsta „ 18. „

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Petnajstidnevna trgovska proga za

Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedegač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.